

ДОМЕННІ ІМЕНА: ЗАСІБ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ЧИ ОБ'ЄКТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА?

А. Коваленко,

студент 5 курсу юридичного факультету

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

З кожним днем до нашого життя все більше входить Інтернет, який надає нам безліч можливостей - від розваг, як то скачування фільмів та музики до бізнес-можливостей (Інтернет-банкінг, оплата послуг та товарів шляхом т.зв. Інтернет-грошей).

Проте, мало хто відмічає таку особливість мережі Інтернет як простота та швидкість отримання необхідної інформації. Вона втілюється в зручності, коли заходячи на веб-сторінку зі звучним доменом будь-хто отримує доступ до потрібних нам знань чи благ. Саме в цей момент кожен з нас стикається з таким явищем Всесвітньої мережі як доменні імена, адже запам'ятати пару слів звичайно легше аніж кілька чисел, які відображають реальну адресу сторінки в Інтернеті.

Що ж таке «доменні імена» або «домен»? Так Закон України «Про телекомунікації» дає таке визначення «домен — частина ієрархічного адресного простору мережі Інтернет, яка має унікальну назву, що її ідентифікує, обслуговується групою серверів доменних імен та централізовано адмініструється». [1]

Отже, домен - це унікальний ідентифікатор певної сторінки в мережі Інтернет, за яким її можна знайти та отримати до неї доступ.

Так як будь-яка особа може за власним бажанням обрати собі будь-яке доменне ім'я (з дотриманням «Правил домену UA») або утворити його шляхом перекладу, скорочення чи іншого творчого підходу, то, на нашу думку, буде доцільним вважати доменне ім'я об'єктом права інтелектуальної власності.

В сучасній українській науці права інтелектуальної власності склалося сприйняття доменного імені як засобу індивідуалізації. Проте, на нашу думку, це не завжди правильно, оскільки:

1. доменне ім'я не завжди віддзеркалює діяльність його власника;
2. зареєстроване на певну особу доменне ім'я може не мати використання протягом років, тоді як охорона знаків для товарів та послуг припиняється якщо такий знак не використовується в Україні протягом 3-х років[2];

Аналогічну позицію займає й Калятін, який пояснює, що функції доменного імені виходять за межі функцій таких засобів індивідуалізації як фірмові найменування та товарні знаки. Адже, засоби індивідуалізації пов'язані лише із комерційною діяльністю, тоді як доменне ім'я може бути в колі інтересів некомерційних організацій та установ, таких як благодійні організації, культурні спілки тощо, і, відповідно нести зовсім інше функціональне навантаження. [3]

Окрім того, саме в собі доменне ім'я не несе ані рекламних цілей, ані інформаційних.

Також доменне ім'я не можна відносити до комерційних найменувань, оскільки для виникнення прав на доменне ім'я недостатньо лише використовувати відповідне зазначення. Отримання прав на доменне ім'я вимагає певної сукупності процедур, зокрема, перевірку та реєстрацію.

Таким чином, можна сказати, що доменне ім'я не є лише засобом індивідуалізації.

Останнім часом поширюється практика, коли перед виходом якогось твору(зокрема кінофільмів чи музичних альбомів) усі бажаючі можуть отримати попередню інформацію про нього чи дізнатися історію його створення заходячи на присвячений конкретному твору Інтернет-сайт, що зазвичай анонсується певним шляхом. Природньо виникає питання: чи є доменне ім'я частиною твору, а відповідно і об'єктом авторського права та суміжних права?

З практики можна сказати, що зазвичай для сайту певного твору обирається переклад на англійську мову назви твору чи транслітерація на латину назви твору. Таким чином в просторі Інтернет об'єкт авторського права з'являється лише у вигляді назви твору, яка відповідно до ст.9 Закону України «Про авторське право і суміжні права» охороняється як на тому ж рівні, що і весь твір.[4]

Проте, необхідно відмітити, що не завжди в доменному імені міститься оригінальна назва твору, тобто відсутня творча складова. Зокрема, неможливо визнати доменне ім'я об'єктом авторського права в разі співпадання назв двох творів різних авторів, наприклад, підручників з абсолютно ідентичною назвою.

Іноді виникають такі ситуації, коли приватні особи, щоб зареєструвати на власне ім'я домен співзвучний своєму прізвищу, просто змушені були зареєструвати своє ім'я, прізвище чи псевдонім в якості товарних знаків[5]

Таким чином, можна сказати, що однозначно віднести доменне ім'я не можна ані до засобів індивідуалізації, ані до об'єктів авторського права(зокрема, до оригінальної назви твору).

Література:

1. Закон України «Про телекомунікації» Відомості Верховної Ради (ВВР), 2004, N 12, ст.155
2. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» Відомості Верховної Ради (ВВР), 1994, N 7, ст. 36
3. <http://www.russianlaw.net/law/doc/al96.htm>
4. Закон України «Про авторське право та суміжні права» Відомості Верховної Ради (ВВР), 1994, N 13, ст.64
5. <http://patent.ua/publication.php7icH409>

Науковий керівник: С.Ю. Бурлаков